

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Antalya Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü

Proje No:	TAGEM/TSKAD/B/19/A9/P1/1093
Proje Başlığı	Mikoriza İle Aşılamanın Nar Fidanlarının Gelişimi, Bitki Besin Elementi Alımı ve Kök Çürüklüğüne Etkisinin Araştırılması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü (BATEM)
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Murat ŞİMŞEK
Yardımcı Araştırmacılar	Alpaslan ŞAHİN Dr.Cevdet Fehmi ÖZKAN Dr.Filiz Öktüren ASRİ E. Işıl DEMİRTAŞ İlker KURBETLİ Nuri ARI
Başlama- Bitiş Tarihleri	01.01.2019-31.12.2020
Projenin Toplam Bütçesi:	2019: 22000 TL 2020: 7000 TL Toplam: 29000 TL

Proje Özeti

Doğal ortamda yetişen narın besin elementi noksanlığı, kuraklık, tuzluluk gibi olumsuz toprak ve iklim koşullarına dayanıklı olduğu bilinmektedir. Bu durum narın mikorizaya bağımlı olabileceğini düşündürmektedir. Mikoriza ile infekte olmuş bitkilerin abiyotik ve biyotik stres koşullarına dayanıklılığını arttırdığı ve doğadaki bitkilerin % 80'den fazlasının mikorizaya bağımlı olduğu bildirilmektedir. Ancak narın mikorizaya bağımlılık durumunu bildiren çok sınırlı çalışma bulunmaktadır. Ancak ülkemizde mikoriza fungusunun narın gelişimi üzerine hiçbir çalışmaya rastlanmamıştır.

Projenin amacı; narın mikorizaya bağımlılığını ve mikoriza aşılı narda besin elementi alımını, nar fidanlarının kök ve yeşil aksam gelişimine etkisini belirlemek ve mikorizal infeksiyonun sağlandığı köklerin kök çürüklüğü hastalığına (*Phytophthora nicotianae*) karşı direnci artırıp artırmadığını tespit etmektir. Proje sonucunda narın mikorizaya bağımlılığının belirlenmesi ile mikoriza aşılı fidan üretimi teşvik edilecek ve yaygınlaştırılmaya çalışılacaktır.

Projede Enstitümüzün tescilli çeşitlerinden Hicaznar çeşiti kullanılacaktır. Fosfor dozları 0-25-50 mg/kg ve Zn dozları 0-1,5-3 mg/kg olarak uygulanacaktır. Mikoriza türü olarak *Glomus mosseae*, *Glomus Etunicatum* ve *Glomus Clarium* kullanılacaktır. Deneme bölünmüş parseller deneme desenine göre kurulacak, ana parsellere gübreler, alt parsellere de mikoriza konusu yerleştirilecek ve deneme 4 tekerrürlü her parselde 6 bitki bulunacaktır. Uygulamaların bitki gelişimine etkisini belirlemek amacıyla fidanların boyu, gövde çapı, kök ve yeşil aksam yaş ve kuru ağırlıkları belirlenecektir. Yaprak örneklerinde N, P, K, Ca, Mg, Fe, Mn, Zn, Cu analizleri yapılacaktır. Projede ayrıca kök çürüklüğü için virülensi yüksek bir adet *Phytophthora nicotianae* izolatu ile Hicaznar çeşidine ait nar fidanları kullanılacaktır. Testte, mikoriza ile aşılansın nar fidanları, yapay olarak *P. nicotianae* bulaştırılan toprağa şaşırtılacaktır.

Araştırma projesinin çalışma takvimi henüz başlamadığından, herhangi bir bulgu bulunmamaktadır.